

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 27 februari 2024
Registratie nummer	: GZDGWB1174980/1314134
Voorstelnummer	: RV2024-030
Portefeuillehouder	: Joke van Vrouwerff
Bijlage(n)	: 1. Beleidskader kleine windturbines definitief - 20240122. 2. 20240123 (MV) Kansenkaart versie 03.
Onderwerp	: Beleidskader kleine windturbines

Onderwerp

Beleidskader kleine windturbines

Beslispunten

1. Het beleidskader kleine windturbines vast te stellen.
2. Artikel 5.1 van het besluit adviesrecht gemeenteraad bij afwijkingen van het omgevingsplan als volgt aan te passen zodat aanvragen voor kleine windmolens die passen binnen het beleidskader zelfstandig door het college van B&W kunnen worden afgehandeld: *Het realiseren van minimaal één windturbine, ongeacht de hoogte, met uitzondering van 'kleine' windturbines welke passen binnen het beleidskader kleine windturbines.*

Inleiding

In de gemeente West Betuwe is er vraag naar het realiseren van kleine windturbines. Op dit moment is het niet toegestaan, maar de gemeente wil wel in deze behoefte voorzien.

Uw gemeenteraad heeft het college gevraagd om dit mogelijk te maken en daarvoor heldere kaders op te stellen, waardoor het voor initiatiefnemers snel duidelijk wordt welke mogelijkheden er zijn.

Op 19 december 2023 heeft uw raad besloten dat het door het college op 7 november 2023 vastgestelde beleidskader nog niet rijp was voor besluitvorming en heeft u het initiatief genomen om het beleidskader aan te passen. Dit hernieuwde voorstel, met een maximale ashoogte van 20 meter en een maximale tiphoogte van 28 meter, ligt nu voor u voor besluitvorming.

Met dit beleidskader wordt voorzien in de behoefte van een deel van de agrariërs. Tevens wordt hiermee een bijdrage geleverd aan de nationale, regionale en lokale doelstellingen rondom de energietransitie en koppelkansen optimaal benutten.

Inhoud beleidskader

Het beleidskader maakt het op daartoe aangewezen locaties mogelijk kleine windturbines te plaatsen. Daarbij zijn op kaart ook de gebieden aangewezen waar het niet mogelijk is (zgn. uitsluitingsgebieden). De Omgevingsverordening van de Provincie Gelderland bepaalt voor een groot deel die uitsluitingsgebieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het Gelders natuurnetwerk, ganzenrustgebied, weidevogelgebied, maar ook om delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Het oprichten van een kleine windturbine is alleen toegestaan als is aangetoond dat er behoefte is aan stroom opgewekt door de kleine windturbine en is alleen toegestaan als aanvulling op de reeds opgewekte duurzame energie door zon op één of meerdere daken van het bedrijf. De stroom is ook alleen voor eigen gebruik en dient om de onbalans in stroom gedurende het etmaal op te vangen.

Daarnaast bevat het beleidskader een procesbeschrijving voor de initiatiefnemers die een omgevingsvergunning willen aanvragen voor een kleine windturbine, welke onderzoeken daarbij moeten worden aangeleverd en tenslotte de randvoorwaarden waaraan de omgevingsvergunning voor een kleine windturbine moet voldoen. Denk hierbij aan geluid, slagschaduw, landschap en cultuurhistorie, externe veiligheid, water en ecologie.

Planologische werking

Op 1-1-2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Het beleidskader krijgt een juridische status onder de Omgevingswet. Dit om daarna als basis te kunnen dienen voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA). Omdat het fenomeen “verklaring van geen bedenkingen” verdwijnt heeft u als gemeenteraad in principe geen rol bij de afhandeling een concrete aanvraag, tenzij u als gemeenteraad vooraf heeft bepaald gebruik te willen maken van bindend adviesrecht. Dat laatste heeft u op 25 mei 2021 besloten. Op die datum heeft u ingestemd met de uitgangspunten over onderwerpen als adviesrecht en verplichte participatie bij het toepassen van Bopa onder de Omgevingswet. Het realiseren van één windturbine, destijds waarschijnlijk met in het achterhoofd de grote windturbines zoals bij de AVRl en knooppunt Deil, wordt zowel genoemd bij het adviesrecht van de gemeenteraad als bij verplichte participatie. Omdat echter kleine windturbines in dat besluit niet zijn uitgesloten, ging het college er vanuit dat u ook wilde adviseren over de windturbines die binnen dit beleidskader vallen. Voor deze procedure geldt een beslistermijn van 14 weken. De verplichte participatie is geregeld in het beleidskader.

Dit voorstel voorziet in het neerleggen van de bevoegdheid bij het college.

Dit beleidskader kleine windturbines geeft dermate veel duidelijkheid om een besluit te kunnen nemen op een vergunningaanvraag, dat het vrijwel uitgesloten is dat uw gemeenteraad alsnog een negatief advies zal geven.

Besluitgeschiedenis

- 8 november 2022: Motie breed aangenomen, voor het onder voorwaarden mogelijk maken van kleine windturbines.
- 7 februari 2023: Uw Raad via een raadsinformatienota geïnformeerd over kleine windturbines.
- 18 april: Beeldvormende avond over kleine windturbines.
- 27 juni 2023: Uw Raad via een informatienota op de hoogte gebracht van het besluit van het college van 6 juni 2023 om een proces in gang te zetten waarbij uw gemeenteraad voor het eind van 2023 een besluit kan nemen over het dan opgesteld beleidskader kleine windturbines met een ashoogte van 30 m.
- 19 december 2023: Uw raad heeft aangegeven het door het college op 7 november 2023 vastgestelde beleidskader nog niet rijp te vinden voor besluitvorming.

Beoogd effect

Het onder voorwaarden planologisch mogelijk maken om in West Betuwe kleine windturbines te mogen oprichten met een maximale ashoogte van 20 meter en een maximale tiphoogte van 28 meter.

Argumenten

1.1 Het voorziet in de behoefte bij een deel van de agrarische ondernemers in de gemeente.

Door de geo-politieke situatie(s) zien we de behoefte om minder afhankelijk te worden van andere landen in onze energievoorziening. Veel agrarische ondernemers hebben hun daken al belegd met zonnepanelen, maar zijn nog op zoek naar 24-uurs opwek om op die manier, ook in de dalen van de opwek door zon, te kunnen voorzien in eigen opgewekte duurzame energie. De opgewekte energie door wind is dus complementair aan de opgewekte energie door de zon.

1.2 Het draagt bij aan de doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn.

Naast de landelijke doelstelling, staat dit ook in het Coalitieakkoord West Betuwe 2022-2026.

1.3 Het geeft uitvoering aan de motie van uw gemeenteraad van 8 november 2022.

In die gemeenteraad is een motie breed aangenomen, waarbij uw gemeenteraad het college oproept om ten behoeve van besluitvorming een visie op te stellen met betrekking tot het toestaan van kleine windmolens en daarbij direct ook voor iedereen heldere voorwaarden op te stellen waardoor het voor iedereen duidelijk is onder welke voorwaarden het realiseren van kleine windmolens mogelijk is.

1.4 Bij het opstellen van het beleidskader zijn de door de betrokken stakeholders naar voren gebrachte belangen gehoord.

In het gesprek met de stakeholders, werden diverse belangen benoemd die bij de beoordeling van dit beleidskader een rol spelen. Het gaat hier om de economische belangen van de initiatiefnemers, het draagvermogen van het landschap maar ook de energietransitie. Dit beleidskader biedt daar de handvatten voor. Vanzelfsprekend waren de accenten per stakeholder verschillend. Het doel van dit overleg was ook niet om een breed gedragen standpunt, maar om elkaars standpunten te horen en die mee te nemen in de handvatten in het beleidskader. Dit heeft er niet toe geleid dat het beleidskader is aangepast.

1.5 Mogelijk draagt dit ook positief bij aan de optredende netcongestie.

Zolang de windturbine 'achter de meter' kan worden aangesloten, heeft dit een positief effect op de netcongestie. Immers er hoeft dan geen aanspraak meer te worden gemaakt op elektriciteit van het net van de netbeheerders. Die vrijkomende ruimte kan dan worden ingezet voor derden.

2.1 Het beleidskader geeft voldoende duidelijkheid om de bevoegdheid bij het college te laten..

Het beleidskader geeft voldoende duidelijkheid om een besluit omtrent een vergunningaanvraag te kunnen nemen. Indien geen advies per aanvraag nodig is, werkt dat efficiënter voor de organisatie én worden minder leges in rekening gebracht bij de initiatiefnemer.

Kanttelingen

1.1 Niet alle agrariërs zijn met deze hoogte geholpen.

Met name de grote fruittelers met een eigen transformator station en een voldoende groot contract bij Liander, die een grotere windturbines kunnen aansluiten 'achter de meter' zijn met de voorgestelde maximale hoogte van 20 meter niet geholpen.

1.2 Netcongestie.

De recent door de Minister afgekondigde netcongestie in Gelderland, Flevoland en Utrecht kan van invloed zijn op de realisatie van deze kleine windturbines. Die agrariërs die een voldoende 'groot gecontracteerd vermogen' bij Liander of Stedin hebben, zullen deze kleine windturbines wel kunnen realiseren.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Communicatie en participatie

In het voortraject heeft er een gecombineerd overleg plaatsgevonden tussen leden van de Vereniging tot het Behoud van het Lingelandschap, de Nederlandse Fruitteeltorganisatie en de Land- en Tuinbouworganisatie Noord-Nederland. Daarin zijn de verschillende standpunten besproken.

Uitvoering/Planning

Verwerking van dit besluit gebeurt door het besluit omtrent het adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan (25 mei 2021) als volgt aan te vullen (in rood):

	Adviesrecht (16.15a onder b Ow)	Verplichte participatie (16.55 lid 7)
1. Projecten m.b.t. energie opwekking	5.1 Het realiseren van minimaal één windturbine, ongeacht de hoogte. Dit met uitzondering van 'kleine' windturbines welke passen in het beleidskader "Kleine windturbines";	Het realiseren van minimaal één windturbine, ongeacht de hoogte;
	5.2 Het realiseren van weiden met zonnepanelen, ongeacht de grootte, tenzij het project past binnen het beleidskader zon;	Het realiseren van weiden met zonnepanelen, ongeacht de grootte <u>en of het project past binnen het beleidskader zon;</u>
	5.3 Het opwekken en/of opslag van andere vormen van energie (zoals buurtbatterij, biomassa-installatie en waterstof).	Het opwekken en/of opslag van andere vormen van energie (zoals buurtbatterij, biomassa-installatie en waterstof).

Toelichting:

In de keuze en normering van de projecten genoemd onder 5.1 t/m 5.3 is het onderscheid gemaakt tussen grootschalige en individuele toepassing. Kleinschalige individuele energieopwekking voor eigen huishoudelijk gebruik (bijvoorbeeld zonnepanelen op de eigen garage) valt daarbij buiten het adviesrecht van de gemeenteraad en verplichte participatie. Met de vaststelling van het beleidskader voor kleine windturbines is in 2024 is een dermate concreet toetsingskader ontstaan dat voor aanvragen die in dit beleidskader passen ook geen advies aan de raad gevraagd hoeft te worden. Bij deze aanvragen is participatie nog altijd verplicht.

Het aangepaste adviesrecht zal gelijktijdig met het vastgestelde beleidskader worden gepubliceerd en in werking treden.

Het beleidskader is van kracht de dag na het positieve besluit van de gemeenteraad. Vanaf dat moment kunnen initiatiefnemers een aanvraag indienen.

Evaluatie

Het voorstel is om na 1 jaar te evalueren of met dit beleidskader het doel is bereikt is; Is er voorzien in de behoefte van de agrarische bedrijven in de gemeente of is er behoefte aan wijzigingen? Dat kan dan inhoudelijk zijn, maar ook procesmatig.

Risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Alle agrariërs willen een kleine windturbine.	Leefomgeving	klein	Verrommeling van het landschap	Randvoorwaarden in dit beleidskader die toezien op aandacht voor het landschap.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris, de burgemeester,
Philip Bosman Servaas Stoop